

HRVATSKI SABOR

2488

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

Prolašavam Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 27. listopada 2017.

Klasa: 011-01/17-01/87

Urbroj: 71-06-01/1-17-2

Zagreb, 3. studenoga 2017.

Predsjednica
Republike Hrvatske

Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON

O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

GLAVA I.

UVODNE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom propisuju mjere, radnje i postupci koje obveznici i nadležna državna tijela poduzimaju radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma te druge preventivne mjere u svrhu sprječavanja korištenja financijskoga sustava za pranje novca i financiranje terorizma.

(2) Odredbe ovoga Zakona, koje se odnose na sprječavanje i otkrivanje pranja novca, odgovarajuće se primjenjuju i na sprječavanje i otkrivanje financiranja terorizma s ciljem sprječavanja i otkrivanja aktivnosti pojedinaca, pravnih osoba, skupina i organizacija u vezi s financiranjem terorizma.

Usklađivanje propisa s pravnim poretom Europske unije

Članak 2.

(1) Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva (EU) 2015/849 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprječavanju korištenja financijskoga sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) 648/2012 Europskoga parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 141, 5. 6. 2015.) (u daljnjem tekstu: Direktiva (EU) 2015/849).

(2) Ovim se Zakonom osigurava provedba:

1. Uredbe (EU) 2015/847 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) 1781/2006 (Tekst značajan za EGP) (SL L 141, 5. 6. 2015.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2015/847)

2. Uredbe (EZ) br. 1889/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o kontrolama gotovine koja se unosi u Zajednicu ili iznosi iz Zajednice (Tekst značajan za EGP) (SL L 309, 25. 11. 2005.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 1889/2005).

Temeljni pojmovi pranja novca i financiranja terorizma

Članak 3.

(1) Pranjem novca smatra se:

1. zamjena ili prijenos imovine, kada se zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću ili sudjelovanjem u takvoj aktivnosti, u svrhu skrivanja ili prikrivanja nezakonitoga podrijetla imovine ili pomaganja bilo kojoj osobi koja je uključena u počinjenje takve aktivnosti u izbjegavanju pravnih posljedica djelovanja te osobe

2. skrivanje ili prikrivanje prave prirode, izvora, lokacije, raspolaganja, kretanja, prava povezanih s vlasništvom ili vlasništva imovine, kada se zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću ili sudjelovanjem u takvoj aktivnosti

3. stjecanje, posjedovanje ili korištenje imovine ako se zna, u vrijeme primitka, da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću ili sudjelovanjem u takvoj aktivnosti ili

4. sudjelovanje u počinjenju, udruživanje radi počinjenja, pokušaj počinjenja i pomaganja u počinjenju, poticanje, savjetovanje i olakšavanje ostvarenja bilo koje od aktivnosti navedene u točkama 1., 2. i 3. ovoga stavka.

(2) Pranjem novca smatra se i kada su aktivnosti kojima je stvorena imovina koja je predmet pranja novca provedene na državnome području druge države članice ili treće zemlje.

(3) Financiranjem terorizma smatra se osiguravanje ili prikupljanje sredstava, odnosno pokušaj osiguravanja ili prikupljanja sredstava, zakonitih ili nezakonitih, na bilo koji način, izravno ili neizravno, s namjerom da se upotrijebe ili sa znanjem da će biti upotrijebljena, u cijelosti ili dijelom, od strane terorista ili terorističke organizacije u bilo koju svrhu, što uključuje i počinjenje terorističkoga kaznenog djela, ili od strane osoba koje financiraju terorizam.

(4) Terorističko kazneno djelo je kazneno djelo propisano člankom 2. Međunarodne konvencije o sprječavanju financiranja terorizma (»Narodne novine – Međunarodni ugovori«, br. 16/03.) te kazneno djelo terorizam i kaznena djela povezana s terorizmom propisana u glavi Kaznenog zakona koja propisuje kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva.

(5) Terorist je fizička osoba koja:

1. počinji ili pokuša počiniti terorističko kazneno djelo koristeći bilo koja sredstva, izravno ili neizravno, nezakonito i voljno

2. sudjeluje u počinjenju terorističkoga kaznenog djela

3. organizira ili upravlja drugima u počinjenju terorističkoga kaznenog djela

4. svjesno pridonese počinjenju jednoga ili više terorističkih kaznenih djela od strane pojedinca ili grupe osoba koje djeluju iz zajedničkih interesa: s ciljem nastavljanja kriminalne aktivnosti ili kriminalnih interesa pojedinca ili grupe, u kojem slučaju takva aktivnost ili interes uključuje počinjenje terorističkoga kaznenog djela, ili sa sviješću o namjeri pojedinca ili grupe da počinji terorističko kazneno djelo.

(6) Teroristička skupina odnosno organizacija odnosi se na sve grupe terorista koje:

1. počine ili pokušavaju počiniti terorističko kazneno djelo na bilo koji način, izravno ili neizravno, protuzakonito i svojevrijedno

2. sudjeluju kao suučesnici u terorističkim kaznenim djelima

3. organiziraju ili usmjeravaju druge da počine teroristička kaznena djela

4. doprinose počinjenju terorističkih kaznenih djela od strane pojedinca ili grupe osoba koje postupaju sa zajedničkom svrhom kada se doprinos daje namjerno i s ciljem nastavljanja terorističkoga kaznenog djela ili sa saznanjem o namjeri pojedinca ili grupe da će počiniti terorističko kazneno djelo.

(7) Temeljni pojmovi propisani ovim člankom propisuju se isključivo za potrebe provedbe mjera, radnji i postupaka za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma koje provode obveznici iz članka 9. stavaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona.

Značenje pojedinih pojmova

Članak 4.

Pojedini pojmovi u ovome Zakonu imaju sljedeće značenje:

1) *burza i uređeno tržište* pojmovi su koji imaju isto značenje kao u zakonu kojim je uređeno tržište kapitala

2) *Carinska uprava* jest Ministarstvo financija, Carinska uprava

3) *država članica* jest država članica Europske unije ili država potpisnica Sporazuma o osnivanju Europskoga gospodarskog prostora

4) *elektronički novac* ima isto značenje kao u zakonu koji uređuje elektronički novac

5) *Europska nadzorna tijela* su Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA), osnovano Uredbom (EU) br. 1093/2010 Europskoga parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskoga nadzornog tijela (Europskoga nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se mijenja Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ; Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA) osnovano Uredbom (EU) br. 1094/2010 Europskoga parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskoga nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/79/EZ; Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržište kapitala (ESMA) osnovano Uredbom (EU) br. 1095/2010 Europskoga parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskoga nadzornog tijela (Europskoga nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ

6) *fiktivna banka* jest kreditna ili financijska institucija ili institucija koja obavlja poslove jednakovrijedne poslovima kreditnih ili financijskih institucija, a koja nije fizički prisutna u državi ili na području na kojem je osnovana, niti ima stvarno vodstvo ili upravu te koja nije članica uređene financijske grupe koja podliježe učinkovitom konsolidiranom nadzoru

7) *financijska institucija* pojam je koji se koristi za obveznike iz članka 9. stavka 2. točaka 2., 3., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. i 17. a), b), c), d) i e) ovoga Zakona, te njihove podružnice, neovisno o tome je li njezino glavno sjedište u Europskoj uniji ili u trećoj zemlji

8) *Financijski inspektorat* jest Ministarstvo financija, Financijski inspektorat Republike Hrvatske

9) *financijsko-obavještajna jedinica* jest:

a) domaća financijsko-obavještajna jedinica jest Ured za sprječavanje pranja novca (u daljnjem tekstu: Ured)

b) inozemna financijsko-obavještajna jedinica jest središnje tijelo za zaprimanje i analizu sumnjivih transakcija i drugih informacija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma te za dostavljanje rezultata analize nadležnim tijelima u državi članici ili trećoj državi (u daljnjem tekstu: inozemna FOJ)

10) *FIU.net* jest zaštićena decentralizirana računalna mreža za međunarodnu razmjenu informacija i podataka između financijsko-obavještajnih jedinica država članica

11) *gotovina iz članka 121.* ovoga Zakona ima isto značenje kao u Uredbi EZ br. 1889/2005

12) *gotovina* jesu novčanice i kovani novac koji su u optjecaju kao zakonsko sredstvo plaćanja

13) *gotovinska transakcija* jest svaka transakcija pri kojoj obveznik fizički primi od stranke gotovinu odnosno stranci fizički preda gotovinu u posjedovanje i na raspolaganje

14) *grupa* znači grupu društava koja se sastoji od matičnoga društva, društava kćeri te društava u kojima matično društvo ili društvo kći sudjeluju, kao i društava koja su međusobno povezana kako je to propisano zakonom koji uređuje trgovačka društva i zakonom kojim se uređuje računovodstvo poduzetnika

15) *identifikacijski broj* jest osobni identifikacijski broj obveznika osobnoga identifikacijskog broja određenoga zakonom kojim se uređuje osobni identifikacijski broj (u daljnjem tekstu: OIB), odnosno drugi identifikacijski broj za osobe koje nisu obveznici OIB-a

16) *imovina* jest imovina svake vrste, bilo fizička ili ne, pokretna ili nepokretna, materijalna ili nematerijalna i pravni dokumenti ili instrumenti u bilo kojem obliku, uključujući elektronički ili digitalni, kojima se dokazuje vlasništvo nad imovinom ili udio u imovini te vrste

17) *informacija o djelatnosti stranke koja je fizička osoba* jest svaki podatak koji je osnova za uspostavljanje i praćenje poslovnoga odnosa, bez obzira je li riječ o privatnome ili profesionalnome statusu odnosno aktivnosti stranke

18) *kanal dostave* jest kanal koji se koristi za isporuku proizvoda i usluga do krajnjega korisnika

19) *korespondentnim odnosom* smatra se:

a) da jedna banka kao »korespondent« pruža bankovne usluge drugoj banci kao »respondentu«, uključujući vođenje računa i pružanje usluga povezanih s vođenjem računa kao što su upravljanje gotovinom, međunarodni prijenosi novčanih sredstava, obračun čekova, prolazni računi te usluge deviznoga poslovanja

b) odnosi između i unutar kreditnih institucija te financijskih institucija, uključujući kada se slične usluge pružaju preko institucije korespondenta instituciji respondenta te uključujući odnose uspostavljene za transakcije vrijednosnim papirima ili prijenos novčanih sredstava

20) *kreditna institucija* pojam je koji se koristi za obveznike iz članka 9. stavka 2. točke 1. ovoga Zakona, a ima isto značenje kao u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskoga parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012, uključujući njezine podružnice kako je definirano člankom 4. stavkom 1. točkom 17. te Uredbe, smještena u Europskoj uniji, neovisno o tome je li njezino glavno sjedište u Europskoj uniji ili u trećoj zemlji

21) *kriminalna aktivnost* jest svako sudjelovanje u počinjenju kaznenoga djela, propisanog Kaznenim zakonom i drugim zakonima kojima su propisana kaznena djela, uključujući i porezna kaznena djela povezana s izravnim i neizravnim porezima

22) *kvalificirani certifikat za elektronički potpis ili elektronički pečat* jesu certifikat za elektroničke potpise koji izdaje kvalificirani pružatelj usluga povjerenja i koji ispunjava zahtjeve utvrđene Uredbom (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 910/2014)

23) *Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma* jest stručna radna skupina koju čine predstavnici državnih tijela i institucija nadležnih za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma

24) *Nacionalna procjena rizika* jest sveobuhvatan proces identifikacije i analize glavnih rizika od pranja novca i financiranja terorizma na nacionalnoj razini

25) *Nadnacionalna procjena rizika* jest procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na unutarnje tržište i koji su povezani s prekograničnim aktivnostima, a koju provodi Europska komisija

26) *neprofitne organizacije* jesu udruge, zaklade, fundacije, vjerske zajednice i druge pravne osobe koje ne obavljaju gospodarsku djelatnost sa svrhom stjecanja dobiti

27) *obveznici* su pravne i fizičke osobe koje su obvezne poduzimati mjere i radnje radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma u skladu s ovim Zakonom

28) *osoba koja obavlja profesionalnu djelatnost* jest pravna ili fizička osoba koja djeluje u okviru svoje profesionalne djelatnosti, i to: odvjetnik, odvjetničko društvo, javni bilježnik, revizorsko društvo, samostalni revizor, društvo za porezno savjetništvo, porezni savjetnik, vanjski računovođa koji je fizička ili pravna osoba koja obavlja računovodstvene usluge

29) *ovlaštena osoba i njezin zamjenik* jesu osobe koje imenuje obveznik te koje su ovlaštene i odgovorne za provođenje mjera i radnji koje se poduzimaju radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma koje su propisane ovim Zakonom i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima

30) *Porezna uprava* jest Ministarstvo financija, Porezna uprava

31) *poslovni odnos* jest poslovni, profesionalni ili komercijalni odnos povezan s profesionalnim aktivnostima obveznika i za koji se očekuje, u vrijeme uspostavljanja, da ima element trajnosti; poslovnim odnosom u smislu ovoga Zakona smatra se i registracija igrača sukladno propisima kojima se uređuje priređivanje igara kladjenja na daljinu

32) *povremena transakcija* jest transakcija koja se ne obavlja u okviru uspostavljenoga poslovnog odnosa

33) *predikatno kazneno djelo* jest svako kazneno djelo kojim je ostvaren nezakonit prihod koji može biti predmet kaznenoga djela pranja novca

34) *preporuke FATF* jesu međunarodni standardi o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma izdani od Skupine zemalja za financijsku akciju (engl. Financial Action Task Force, u daljnjem tekstu: FATF) koje je međudržavno tijelo osnovano sa zadaćom utvrđivanja standarda i promoviranja učinkovite implementacije postavljanja standarda i promicanja učinkovite provedbe zakonskih, regulatornih i operativnih mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma na međunarodnoj razini

35) *prijenos novčanih sredstava* ima isto značenje kao što je definirano u članku 3. točki 9. Uredbe (EU) 2015/847

36) *pružatelj usluga povezanih s trustovima ili trgovačkim društvima* jest svaka osoba koja u skladu sa svojim poslovanjem trećim osobama pruža bilo koju od sljedećih usluga:

a) osnivanje trgovačkih društava ili drugih pravnih osoba

b) obavljanje funkcije ili postavljanje druge osobe da obavlja funkciju direktora ili tajnika trgovačkoga društva, partnera u partnerstvu ili sličnoga položaja u odnosu na druge pravne osobe

c) pružanje usluga registriranoga sjedišta, poslovne adrese, korespondentne adrese ili administrativne adrese i ostalih povezanih usluga trgovačkomu društvu, partnerstvu ili nekoj drugoj pravnoj osobi ili pravnoga uređenja

d) obavljanje funkcije ili postavljanje druge osobe da djeluje kao upravitelj trusta osnovanoga izričitom izjavom (engl. express trust) ili sličnoga pravnog uređenja

e) obavljanje funkcije ili postavljanje druge osobe da obavlja funkciju nominalnoga dioničara u ime druge osobe, osim ako je riječ o trgovačkome društvu uvrštenome na uređeno tržište koje podliježe obvezi objavljivanja podataka u skladu s pravom Europske unije ili ekvivalentnim međunarodnim standardima

37) *razumne mjere* su odgovarajuće mjere koje poduzimaju obveznici, a koje su razmjerne rizicima od pranja novca i financiranja terorizma

38) *Registar stvarnih vlasnika* je središnja elektronička baza podataka o stvarnim vlasnicima pravnih subjekata osnovanih na području Republike Hrvatske i trustova i s njima izjednačenih subjekata stranoga prava kojima je izdan OIB (u daljnjem tekstu: Registar)

39) *službeni osobni dokument* jest svaka javna isprava s fotografijom osobe koju izdaje nadležno državno domaće ili strano tijelo, a sa svrhom identifikacije osobe

40) *sredstva* jesu imovina i financijska sredstva i koristi bilo koje vrste, uključujući:

a) gotovinu, čekove, novčana potraživanja, mjenice, novčane doznake i druga sredstva plaćanja

b) uložena sredstva kod obveznika

c) financijske instrumente određene zakonom koji uređuju tržište kapitala kojima se trguje javnom ili privatnom ponudom, uključujući dionice i udjele, certifikate, dužničke instrumente, obveznice, garancije i izvedene financijske instrumente

d) ostale isprave kojima se dokazuju prava na financijskim sredstvima ili drugim financijskim izvorima

e) kamate, dividende i druge prihode od sredstava

f) potraživanja, kredite i akreditive

41) *stranka* jest osoba koja uspostavlja ili već ima uspostavljen poslovni odnos kod obveznika ili obavlja povremenu transakciju

42) *stvarni vlasnik stranke* jest svaka fizička osoba (osobe) koja je konačni vlasnik stranke ili kontrolira stranku ili na drugi način njome upravlja, i/ili fizička osoba (osobe) u čije ime se provodi transakcija, uključujući onu fizičku osobu (osobe) koje izvršavaju krajnju učinkovitu kontrolu nad pravnom osobom ili pravnim uređenjem

43) *transakcija* jest svaki primitak, izdatak, prijenos s računa na račun, zamjena, čuvanje, raspolaganje i drugo postupanje s novcem ili drugom imovinom kod obveznika

44) *treća država* jest država koja nije članica Europske unije ili potpisnica Sporazuma o osnivanju Europskoga gospodarskog prostora

45) *usluga priređivanja igara na sreću* jest usluga koja uključuje primanje uplata u igrama na sreću, uključujući one s elementom vještine, kao što su lutrijske igre na sreću, igre na sreću na automatima, igre u kasinima i igre kladjenja koje se igraju na fizičkoj lokaciji ili na daljinu preko interneta, telefona ili nekih drugih interaktivnih komunikacijskih uređaja preko kojega igrač može odigrati igru samostalno, interakcijom sa sustavom

46) *utvrđivanje i provjera identiteta stranke* jest postupak prikupljanja podataka i informacija o stranci te njihovo provjeravanje korištenjem dokumenata, podataka i informacija dobivenih iz pouzdanoga i neovisnoga izvora

47) *više rukovodstvo obveznika* znači zaposlenik obveznika s dovoljno znanja o izloženosti institucije riziku od pranja novca i financiranja terorizma te odgovarajuće razine da donosi odluke koje utječu na njezinu izloženost riziku te ne treba, u svim slučajevima, biti član uprave ili drugoga poslovnog tijela obveznika.

GLAVA II.

NACIONALNA PROCJENA RIZIKA OD PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

Nacionalna procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma

Članak 5.

(1) Za prepoznavanje, procjenu, razumijevanje i smanjenje rizika od pranja novca i financiranja terorizma Republika Hrvatska provodi nacionalnu procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma, pri čemu uzima u obzir propise koji uređuju zaštitu osobnih podataka i zaštitu tajnosti podataka, a koja procjena će se redovito ažurirati svake četiri godine od prethodno provedene nacionalne procjene rizika, te po potrebi i ranije.

(2) Prilikom provedbe nacionalne procjene rizika iz stavka 1. ovoga članka među ostalim procjenjuju se prijetnje i ranjivosti od pranja novca i financiranja terorizma, a posebna pozornost usmjerava se na svaku financijsku aktivnost koja se zbog svoje prirode smatra pogodnom za upotrebu ili zloupotrebu u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma.